

PREGLED SAŽETKA

SIGURNO DJETINJSTVO: prevencija nasilja od predškolske dobi

17. SVIBNJA 2018.

— KONGRESNI CENTAR
FORUM ZAGREB

**KONFERENCIJA U SKLOPU PROJEKTA
OD POLITIKE DO STVARNOSTI**

— promjena stavova i praksi od tjelesnog
kažnjavanja do mjera za zaštitu djece

RODITELJSKI ODGOJNI POSTUPCI I DOBROBIT DJETETA

Helena Pirnat Dragičević, dipl. iur., pravobraniteljica za djecu:

Pravo djeteta na zaštitu od tjelesnog kažnjavanja

O PREDAVANJU:

Od samog početka svog rada 2003. godine Ured pravobranitelja za djecu u fokusu aktivnosti ima zaštitu djece od svih oblika nasilja pa tako i tjelesnog kažnjavanja.

Djeca imaju jednaka prava kao i odrasle osobe na poštivanje njihovog dostojanstva i tjelesnog integriteta te na jednaku zaštitu pred zakonom.

Odbor za prava djeteta, kao nadzorno tijelo nad provođenjem Konvencije o pravima djeteta, naglašava da ljudska prava nalažu eliminiranje svih oblika tjelesnog kažnjavanja, ma kako blago ono bilo, kao i svih drugih oblika ponižavajućeg ili okrutnog kažnjavanja.

Postoje brojni razlozi zbog kojih je Republika Hrvatska, kao jedna od 60 država, zakonski zabranila tjelesno kažnjavanje djece, među ostalim: jer ono predstavlja povredu prava djeteta na poštivanje njegovog tjelesnog integriteta i ljudskog dostojanstva; jer se time ugrožava njegovo pravo na odgoj, razvoj, zdravlje pa čak i na pravo na život; jer ono može nauditi djetetu u tjelesnom i psihičkom smislu i šalje poruku djetetu da je nasilje prihvatljiv i odgovarajući način rješavanja sukoba. Republika Hrvatska ima dobar zakonski okvir na području zabrane tjelesnog kažnjavanja djece, no postavlja se pitanje primjene i provedbe propisa.

Ured svake godine u svom Izvješću upozorava na ovaj još uvijek vrlo rašireni oblik nasilja nad djecom, a ujedno je prateći ovu problematiku izradio niz preporuka i inicijativa kojima se nastoji jačati svijest i utjecati na stavove građana, ali i stručnjaka o neprihvatljivosti ovakvog oblika ponašanja prema djeci.

O PREDAVAČICI:

Helena Pirnat Dragičević (rođena 1965.) diplomirala je 1989. na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Tijekom radnoga vijeka radila je kao zamjenica Općinskog državnog odvjetnika u Zagrebu, zatim kao voditeljica kaznenog odjela u Općinskom državnom odvjetništvu u Zagrebu te više godina u Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu kao zamjenica županijskog državnog odvjetnika.

Neposredno prije dolaska na dužnost pravobraniteljice za djecu bila je viša državnoodvjetnička savjetnica u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske. Radila je na kaznenim predmetima iz područja kaznenopravne problematike zaštite djece i maloljetnika te kaznenopravne problematike kaznenih djela počinjenih od strane maloljetnika i mlađih punoljetnih osoba. Također je pratila i analizirala problematiku kaznenih djela protiv braka, obitelji i mladeži. Kao ekspertica u području kaznenog prava za mladež sudjelovala je u izradi više edukativnih materijala te u provedbi brojnih stručnih edukacija za suce i državne odvjetnike za mladež, policijske i druge djelatnike, te studente Pravnog fakulteta u suradnji s UNICEF-ovim uredom za Hrvatsku, Pravosudnom akademijom i Ministarstvom pravosuđa, Policijskom akademijom i Ministarstvom unutarnjih poslova, te Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom i Pravnim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu. Bila je članica Vijeća za djecu Republike Hrvatske (2012. – 2015.).

Hrvatski sabor imenovao ju je pravobraniteljicom za djecu 17. studenoga 2017.

Renata Szredinska, mag. soc. :

Attitudes towards Corporal Punishment and Parental Practices in Poland, Latvia and Croatia

Jesu li djeca sigurna od tjelesnog kažnjavanja? Rezultati istraživanja u Latviji, Hrvatskoj i Poljskoj

O PREDAVANJU:

Koliko je tjelesno kažnjavanje popularno u našim zemljama? Koje se metode smatraju dopuštenim metodama discipliniranja djece unutar obitelji te u vrtićima/jaslicama? Gdje roditelji mogu pronaći podršku prilikom nailaženja na teškoće u odgoju? Na ova te druga pitanja nastojat će se pronaći odgovori bazirani na rezultatima najnovijeg istraživanja provedenog u Latviji, Hrvatskoj i Poljskoj 2017. godine, unutar projekta Od politike do stvarnosti – promjena stavova i praksi od tjelesnog kažnjavanja do mjera za zaštitu djece.

O PREDAVAČICI:

Renata Szredzińska je magistra modernih jezika i sociologije sa završenim poslijediplomskim studijem odnosa s javnošću i medijima. Zaposlena je u Zakladi za osnaživanje djece (Empowering Children Foundation, ranije zvana Nobody's Children Foundation) od 2008. godine kao koordinator na programu: Dobar roditelj – dobar početak, usmjerenim na prevenciju zlostavljanja najmlađe djece. Članica je grupa obiteljske podrške na lokalnoj i međunarodnoj razini. Autorica je znanstvenih članaka o dječjim pravima te o prevenciji zlostavljanja najmlađe djece.

Dužanka Kosanović, prof. psih., obiteljska terapeutkinja:

Empatija ili nasilje – što biraju odrasli da bi odgajali?

O PREDAVANJU:

Djeca, a posebno mladi, obično pokazuju odraslima kako se osjećaju svojim ponašanjima – u obitelji, vrtiću, školi i društvu općenito. Ne samo kako se osjećaju, nego pokazuju i što su naučili od odraslih. Ponekad se čuje i od roditelja i od stručnjaka da im se to što vide ne sviđa, no teško je povezati da su sami odrasli tome doprinijeli. Odraslima je teško preuzeti svoj dio odgovornosti u odnosima s djecom i mladima kada oni, njihova ponašanja i životi nisu u skladu s onim što su odrasli svjesno htjeli ili kako su odgajali/mislili da odgajaju. Na primjer: roditelji mogu biti brižni i pažljivi u odnosu s djetetom i uvažavati njegov integritet, no imati vrlo destruktivan partnerski odnos koji je pun omalovažavanja, kritiziranja i povrede integriteta. U grubo – ovdje u značajnoj mjeri odgaja destruktivna agresija (dok roditelji mogu smatrati da odgaja samo njihova empatija prema djetetu). Dijete se ne može dobro osjećati jer nužno psihološki i emocionalno ovisi o dobrobiti svojih roditelja – ma što oni mislili jedno o drugom. Svjedočiti da jedan roditelj ponižava drugog, a prema njemu su podržavajući, nije velika sreća za dijete i ono se ne razvija u samosvjesnu i snažnu osobu.

Na predavanju će se govoriti o važnosti razumijevanja sebe i načina kako gradimo odnos s djecom (kao roditelji i stručnjaci) te pokušati prepoznati koji sve obrasci – konstruktivni i destruktivni sudjeluju u izgradnji odnosa – bili ih svjesni ili ne.

O PREDAVAČICI:

Dužanka Kosanović – psihologinja i obiteljska terapeutkinja. Voditeljica je Familylaba za Hrvatsku. Završila je obiteljsku terapiju na Njemačko-danskom institutu za obiteljsku terapiju i savjetovanje u Berlinu. Glavno područje rada usmjereno joj je na podršku pojedincima i obiteljima te edukacijski i supervizijski rad s timovima u pomagačkim strukama i poslovnom sektoru. Važno područje interesa i rada je područje psihoonkologije. Voditeljica je niza treninga, radionica i predavanja za stručnjake vezanih uz područje komunikacije i odnosnih kompetencija u Hrvatskoj i inozemstvu.

PANEL DISKUSIJA — ULOGA INSTITUCIJA U ZAŠTITI DJECE OD TJELESNOG KAŽNJAVANJA I DRUGIH NEPRIMJERENIH ODGOJNIH POSTUPAKA

Rezultati istraživanja koje je Hrabri telefon proveo u kolovozu 2017. na 500 ispitanika pokazuju da ih velik broj smatra da se djeca koja doživljavaju nasilje uopće ili djelomično ne mogu osloniti na pomoć institucija za zaštitu djece i odgojno-obrazovnih ustanova, pri čemu najveći broj ispitanika nema povjerenja u pravni sustav (47%). Nadalje, iskustvo Hrabrog telefona pokazuje da se stručnjaci, kada govorimo o tjelesnom kažnjavanju i drugim neprimjerenim odgojnim postupcima, bez obzira na zakonske okvire, susreću s nedoumicama o slanju obavijesti nadležnim institucijama, a razlog je često neinformiranost ili pak nepovjerenje u institucije za zaštitu djece. Cilj panel diskusije je sudionicima konferencije približiti rad svih institucija koje sudjeluju u zaštiti djece te kroz raspravu doći do novih ideja kako poboljšati suradnju.

SUDIONICI PANELA SU:

- Sanja Jelovčić, prof. ped., Agencija za odgoj i obrazovanje
- Vesna Kanceljak, dipl. soc. radnica, Centar za socijalnu skrb Zagreb
- Renata Ćorić Špoljar, prof. psih., klinička psihologinja, Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba
- Marko Pavić, glavni policijski inspektor, Ministarstvo unutarnjih poslova, Odjel maloljetničke delinkvencije i kriminaliteta na štetu mladeži i obitelji Ravnateljstva policije
- dr. sc. Lana Petö-Kujundžić, Županijski sud u Zagrebu

PREVENCIJA U RADU S DJECOM I RODITELJIMA

Cristina Barbaglia i Susana Nordh:

Making a legal ban on corporal punishment a reality for children: a journey from implementation to acceptance of positive discipline in the society

Uvođenje zakonske zabrane tjelesnog kažnjavanja djece: putovanje od implementacije do prihvaćanja pozitivnog discipliniranja u društvu

O PREDAVANJU:

Fokus ovog predavanja bit će na eliminaciji tjelesnog kažnjavanja u svim okolinama. Najprije će se proučiti švedsko iskustvo, odnosno promjena kroz koju je švedsko društvo prošlo nakon zabrane tjelesnog kažnjavanja 1979. godine. U predavanju će biti naglašeno kako je zabrana promijenila švedsko društvo te kako je Švedska bila pionir u pristupu prema djetinjstvu i obiteljima. Kasnije će se fokus usmjeriti na aktivnosti zagovaranja i na djelovanje organizacije Save the Children i partnera koji nastoje te promjene uvesti u drugim zemljama. Drugi dio predavanja usmjerit će se na program roditeljstva: Pozitivno discipliniranje i svakodnevno roditeljstvo (PDEP). Program je razvijen pod vodstvom organizacije Save the Children Švedska i dr. Joan Durrant. Radi se o programu baziranom na praksi s ciljem prestanka korištenja tjelesnog kažnjavanja kao metode discipliniranja. Program je također usmjeren na povećanje roditeljskih znanja o dječjem razvoju, o vještinama učenja te o njihovoj empatiji za dječje emocije.

O PREDAVAČICAMA:

Cristina Barbaglia je stručnjakinja s više od petnaest godina iskustva u području ljudskih prava, preciznije, u području prava žena i djece. Svoj rad je usmjerila većinom na Ujedinjene narode zagovarajući inkluziju ključnih pitanja zaštite djece na visokim razinama pregovaranja. Tako je utjecala na razmišljanja vladajućih stranaka o temama nasilja nad djecom, školovanja, rada djece te poteškoća djece koja su zahvaćena sukobima. Također, radila je kao Savjetnik Vlade Ujedinjenog Kraljevstva za Ujedinjene narode, predstavljajući UK u pregovorima o političkim i ljudskim pravima djece. Trenutno je zaposlena kao Viši savjetnik za zaštitu djece u organizaciji Save the Children, Švedska.

Susanna Nordh diplomirala je pravo usmjereno na međunarodno te ljudska prava (Sveučilište Lund, Švedska). Prethodne četiri godine zaposlena je u organizaciji Save the Children, Švedska, gdje radi na području fizičkog kažnjavanja s fokusom na izmjene zakona, politika, stavova i ponašanja. Prije trenutnog zaposlenja, radila je za UNICEF, u Uredu za istraživanje u Firenci (Innocenti). Njezin je rad bio usmjeren na primijenjeno istraživanje zaštite dječjih prava. Osim toga, ima iskustvo rada u drugim međunarodnim organizacijama, poput Organizacije za migracije (IOM) u Južnoj Americi.

Zaiga Lasmane, mag. soc.:

Prevention program: „Child Safe and Friendly Preschool“

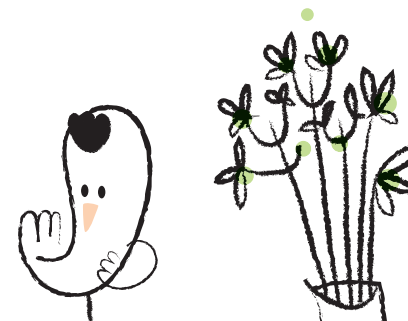
Preventivni program: “ Sigurno dijete i prijateljski vrtić“

O PREDAVANJU:

Preventivni program Sigurno dijete i prijateljski vrtić (Child Safe and Friendly Preschool) je kompleksan program koji su kreirale dvije poznate i cijenjene organizacije u Latviji: Centar Dardedze i SOS Dječje selo Latvija. Program se sastoji od četiri dijela kroz koje prolaze predškolske ustanove kako bi postigli standard sigurnog djetinjstva i prijateljskog vrtića. Program uključuje edukaciju djece i predškolskog osoblja s ciljem prevencije zlostavljanja djece.

O PREDAVAČICI:

Zaiga Lasmane je programska koordinatorica nevladine organizacije Centar Dardedze u Latviji (www.centrsdardedze.lv). Više od šest godina bila je koordinator nacionalnih i međunarodnih projekata u području zaštite dječjih prava. Osim dječjih prava, zanimaju je i metode evaluacije u organizacijama.

Sara Lulić, mag. psych.:

Iskustva u radu s roditeljima na savjetodavnim linijama Hrabrog telefona

O PREDAVANJU:

Tijekom predavanja će se govoriti o problematici s kojom se javljaju roditelji i druge ostale odrasle osobe uključene u razvoj djece; najčešće nedoumice, pitanja i izazovi s kojima se susreću na savjetodavnoj liniji za mame i tate, kao i putem usluge e-savjetovanja na Hrabrom telefonu. Također, govorit će se o različitostima savjetodavnog pristupa roditeljima, njegovim karakteristikama, o važnosti uspostavljanja odnosa kao i o mogućnostima (savjetovanje, psihoedukacija, djelatnost različitih institucija) te fazama telefonskog savjetovanja.

O PREDAVAČICI:

Sara Lulić je magistra psihologije. Na Hrabrom telefonu je od 2013. godine u ulozi volonterke na savjetodavnim linijama i radionicama u zagrebačkim domovima za djecu bez adekvatne roditeljske skrbi, zatim u ulozi asistentice programske koordinatorice, a trenutno radi kao programska koordinatorica na linijama Hrabrog telefona uz vođenje programa Poticanja volonterstva. Uz koordinaciju savjetodavnih linija, voditeljica je radionica u sklopu programa Zagrlimo s(v)e u Psihijatrijskoj bolnici za djecu i mladež, u dnevnoj bolnici i na zatvorenom odjelu bolnice. Također, članica je edukacijskog tima Hrabrog telefona kao i autorica brojnih stručnih tekstova vezanih uz problematiku Hrabrog telefona. Od 2017. godine članica je stručne skupine za izradu Protokola za nestalu djecu u organizaciji Centra za nestalu i zlostavljaju djecu.

Marina Trbus, mag. psych.:

Svako dijete ima pravo biti sigurno – prikaz CAP (engl. Child Assault Prevention) programa

O PREDAVANJU:

Problem nasilja nad i među djecom i mladima upućuje na potrebu sustavnog i kontinuiranog osnaživanja opće populacije djece s naglaskom na djecu ranjivih skupina. Osnaživanje se sastoji od razvijanja vještina o smanjivanju vlastite ranjivosti na nasilje. To su nužne vještine, potrebne djeci, ali i njima važnim odraslima (roditeljima, djelatnicima vrtića ili škole) da bi dugoročno doprinijeli eliminaciji svih oblika nasilja u društvu. CAP (čit. kap, engl. Child Assault Prevention) program provodi se u svim županijama Republike Hrvatske te je zbog toga razvijena velika mreža od gotovo 600 CAP pomagača, voditelja timova, koordinatora te trenerica. CAP je razvojno primjeren te je

dostupno više kurikuluma: Predškolski, Osnovni, Teen i CAP za djecu s teškoćama. Na području cijele Republike Hrvatske od 2000. do 2017. godine CAP programom je obuhvaćeno 94 248 djece, 66 183 roditelja i 20 074 djelatnika vrtića, osnovnih i srednjih škola te centara za odgoj i obrazovanje. CAP je primarno program prevencije seksualnog nasilja nad djecom, a ono što ga čini posebno kvalitetnim je što polazi od ljudskih prava – da svatko ima pravo biti siguran i slobodan od nasilja.

O PREDAVAČICI:

Marina Trbus, psihologinja, diplomirala na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U Udruzi roditelja Korak po korak zaposlena od 2011. godine kao voditeljica CAP programa.

Aktivna u području zaštite, poštivanja i promocije prava djece.

2015. godine završila je interdisciplinarni studij Prava djece na Pravnom fakultetu. Članica je upravnog odbora Centra za razvoj metodologije istraživanja i Koordinacije udruga za djecu.

Vodila EU projekt Osnažimo pravo djece da budu sigurna (EIDHR 2013) i Organizacije koje brinu (IPA 2011). Uredila publikaciju Svi mi smo sustav (2015), suautorica je publikacije Svako dijete ima pravo biti sigurno od nasilja (2015) te je autorica Reviewing Existing Quality Mechanisms in Child Protection: Croatian National Report' (ChildHub, 2017). Suautorica je i samostalna autorica nekoliko članaka. Završava za bihevioralno kognitivnog terapeuta, ima dvoje djece, udana, živi u Zagrebu.

prof. dr. sc. Ninoslava Pećnik:

Doprinos programa „Rastimo zajedno“ prevenciji nasilja nad djecom

O PREDAVANJU:

Kao dio šireg programa UNICEF-a za podršku ranom razvoju djeteta i poticajnom roditeljstvu, uz podršku Agencije za odgoj i obrazovanje, osmišljen je Program radionica s roditeljima Rastimo zajedno koje se od 2008. godine provode s roditeljima djece od 1 do 5 godina širom Hrvatske u dječjim vrtićima i obiteljskim centrima-podružnicama centara za socijalnu skrb. Od 2014. godine provodi se i Program radionica s roditeljima predškolske djece s teškoćama u razvoju Rastimo zajedno Plus. Centar za podršku roditeljstvu Rastimo zajedno podupire održivost ovih programa te razvija srodne programe (Klub očeva Rastimo zajedno). U izlaganju će biti opisana osnovna obilježja ovih programa podrške, načini na koje doprinose prevenciji tjelesnog kažnjavanja i drugih oblika neprimjerenih odgojnih postupaka te će se iznijeti rezultati evaluacije njihovog učinka na roditeljska ponašanja i stavove.

O PREDAVAČICI

Prof. dr. sc. Ninoslava Pečnik predstojnica je Katedre za psihologiju na Studijskom centru socijalnog rada Pravnog fakulteta u Zagrebu (www.pravo.unizg.hr/ninoslava.pecnik) i predsjednica Centra za podršku roditeljstvu Rastimo zajedno (www.rastimozajedno.hr).

Bila je potpredsjednica Radne skupine za roditeljske vještine, posebice za sprečavanje nasilja protiv djece pri Odboru za socijalnu koheziju Vijeća Europe (2005-2006) te konzultantica za izradu Preporuke 19 (2006) o politici podrške pozitivnom roditeljstvu. Vodila je znanstveno-istraživačke projekte Kako roditelji i zajednice brinu o najmlađoj djeci u Hrvatskoj (2011-2013) uz podršku UNICEF-a te Obilježja obitelji u Republici Hrvatskoj i stavovi prema odgoju (2009-2011) uz podršku Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

Tena Erceg, mag. psych.:

Podrška ocu – podrška djetetu: prikaz prakse u DV Konavle

O PREDAVANJU:

Prisutnima će biti izloženi najnoviji rezultati istraživanja o ulozi oca u djetetovu životu i njegovu utjecaju na kognitivni, govorno-jezični razvoj i socio-emocionalni razvoj te razvoj rodni uloga u djeteta. Prisutni će se upoznati i s načinima podrške očevima u Dječjem vrtiću Konavle.

O PREDAVAČICI:

Tena Erceg, magistra je psihologije zaposlena kao stručna suradnica psihologinja u Dječjem vrtiću Konavle i dugogodišnja volonterka Hrabrog telefona. U individualnom radu s djecom primjenjuje vještine terapije igrom usmjerene na dijete. Voditeljica je radionica Rastimo zajedno i Kluba očeva. Aktivna je u lokalnoj zajednici u području svoga stručnog djelovanja.

Sara Milavec, mag. psych.:

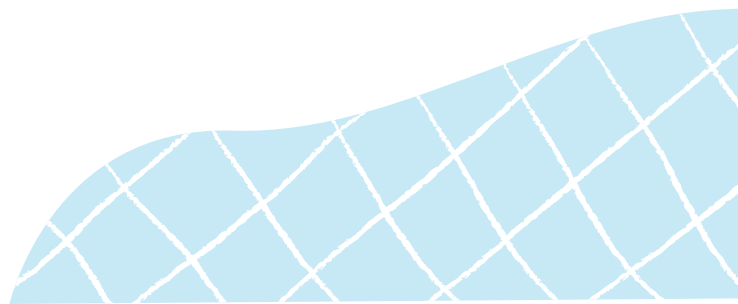
Sigurno djetinjstvo – platforma za stručnjake koji rade s djecom

O PREDAVANJU:

U sklopu projekta Od politike do stvarnosti – promjena stavova i praksi od tjelesnog kažnjavanja do mjera za zaštitu djece Hrabri telefon je osmislio e-platfomu za učenje pod nazivom Sigurno djetinjstvo. Platforma je namijenjena odgajateljima i stručnim suradnicima koji rade u dječjim vrtićima, ali i ostalim zainteresiranim stručnjacima koji žele naučiti više o zaštiti djece od nasilja, a posebno o zaštiti djece predškolske dobi. Tijekom predavanja će sudionici moći čuti više o konceptu platforme, dostupnim materijalima usmjerenim na zaštitu djece kao i mogućnosti samoevaluacije koji platforma nudi.

O PREDAVAČICI:

Sara Milavec je diplomirala psihologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Programska je koordinatorica Hrabrog telefona te trenutno nacionalna koordinatorica projekta Od politike do stvarnosti – promjena stavova i praksi od tjelesnog kažnjavanja do mjera za zaštitu djece koji je usmjeren na prevenciju i eliminaciju tjelesnog kažnjavanja kroz rad sa odgajateljima, stručnjacima i roditeljima. Posjeduje dugogodišnje iskustvo u grupnom i preventivnom radu s djecom i mladima. Uključena je u savjetodavni rad s djecom i roditeljima u savjetovalištu Snaga obitelji. Sudjeluje u edukacijama volontera, stručnjaka i roditelja o nasilju nad i među djecom, grupnom radu i kreativnim tehnikama. Trenutno pohađa edukaciju iz drugog stupnja bihevioralno-kognitivne terapije te se dodatno educira u području savjetovanja te rada s roditeljima u procesu razvoda braka.

Sufinancirano sredstvima Programa za prava, jednakost i građanstvo (2014 – 2020) Europske unije.

JUST/2015/RDAP/AG/CORP/9175

Ova publikacija nastala je u okviru projekta „Od politike do stvarnosti – promjena stavova i praksi od tjelesnog kažnjavanja do mjera za zaštitu djece“ koji se provodi uz financijsku potporu Europske unije u okviru Programa za prava, jednakost i građanstvo (2014 – 2020). Sadržaj ove publikacije isključuje je odgovornost Hrabrog telefona i ni na koji način ne odražava stajališta Europske komisije.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Sufinancirano sredstvima Ureda za udruge
Vlade Republike Hrvatske

Stajališta izražena u ovoj publikaciji isključiva su odgovornost Hrabrog telefona i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

HRABRI telefon

